

TARTU LINNAVOLIKOGU

INFORMATSIOON

Tartu

12.11.2020 nr LVK-I-0117

Informatsioon sadamaraudtee maa-ala tulevast kasutust määrava uuringu lähteülesandest

Tartu linna üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu avaliku väljapaneku ajal esitati palju arvamusi sadamaraudtee asukohta kavandatud tänava kohta eesmärgiga kavandada sadamaraudtee ala autoliiklusest kergliiklusteeks ja rohekoridoriks. Tartu Linnavalitsus otsustas võtta 27. augusti 2020. a [korraldusega nr 932](#) sadamaraudtee kohta laekunud alternatiivseid arengustsenaariume väljendavate arvamuste osas järgmise seisukoha: "Arvestades ka seadusest tulenevaid nõudeid üldplaneeringu sisule ja koosseisule, on vajalik täiendavalt analüüsida tänava või ainult kergliiklusega rohekoridori kavandamisega kaasnevaid võimalikke mõjusid. Selleks viiakse Tartu linna üldplaneeringu põhilahenduse koostamise käigus läbi sadamaraudtee maa-ala analüüs transpordivõrgustiku ja rohevõrgustiku toimimise seisukohalt nii ülelinnalisel kui lokaalsel tasandil, sh hinnates juurdepääsuvõimalustest tulenevaid piirkonna uushoonestusega kaasnevaid arengupotentsiaale. Selle tulemusel leitakse linna arengu seisukohalt vajalik optimaalseim lahendus."

Tartu linna üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu avalikustamise tulemusel otsustas Tartu Linnavalitsus oma 3. novembri 2020. a [korraldusega nr 1252](#) teha sadamaraudteed puudutava uuringu lähteülesande koostamisel koostööd Tartu Liiklejate Kojaga (TLK) ja arvestada võimalusel TLK poolt tehtud ettepanekuid, pidades silmas kavandatava uuringu eesmarke, mahtu ja ajakava.

Käesolevaga esitatakse linnaplaneerimise ja maakorralduse osakonna teenistuste ning arhitektuuri ja ehituse osakonna koostatud lähteülesanded uuringu(te) koostamiseks.

I Sadamaraudtee koridori uuringu lähteülesande põhimõtted rohevõrgustiku osas

Rohevõrgustiku osas on uuringu eesmärk anda hinnang sadamaraudtee koridori üldplaneeringus haljasmaaks (rohevõrgustiku osa, mis täidab linnalise ökosüsteemi ülesandeid) määramise vajaduse ja võimaluste kohta. Uuringu koostamisel tuleb võtta aluseks rohevõrgustiku planeerimisjuhend. Töös tuleb analüüsida ja selgitada:

1. rohevõrgustiku elementide, tugialade ja koridoride piisavust, sidusust, kättesaadavust, multifunktsionaalsust koostatavas üldplaneeringus ülelinnalisel tasandil. Töös tuleb selgitada eelkõige, kas sadamaraudtee koridoril võib või ei pruugi olla roll rohevõrgustiku edasisel planeerimisel;
2. rohevõrgustiku elementide piisavust, sidusust, kättesaadavust, multifunktsionaalsust koostatavas üldplaneeringus piirkondlikul tasandil, arvestades üldplaneeringuga määratud elanike tulevast arvu. Töös tuleb selgitada, kas sadamaraudtee koridoril võib või ei pruugi piirkonna tasandil olla roll rohevõrgustiku edasisel planeerimisel;
3. rohevõrgustiku piisavust lokaalsel tasandil arvestades sadamaraudtee koridori ääres asuvate kruntide üldplaneeringuga kavandatud juhtotstarbeid. Töös tuleb selgitada, kas on või ei ole olemas vajadus sadamaraudtee koridori rohevõrgu loomiseks;
4. kirjeldada, millised oleksid käsitletava ala kohta üldplaneeringu ülesannete kohased tingimused ja kitsendused.

II Sadamaraudtee koridori uuringu lähteülesande põhimõtted transpordivõrgustiku osas

Uurimistöö "Tartu linna üldplaneeringu transpordivõrgustiku modelleerimine ja analüüs" ülesanne on Tartu linna üldplaneeringuga kavandatud tänavavõrgustiku liikluskoormuse modelleerimine ja analüüs. Modelleerimine koostatakse aastaks 2040 ja selleks kasutatakse Tark Tartu City Portal mobiilsusandmeid ja vajadusel varasemate liiklusloenduste andmeid.

1. Modelleerida tuleb kahe stsenaariumi kohased liikluskoormused:
 - 1.1. stsenaarium, kus lähtutakse Tartu linna jalgrattastrateegias kavandatud modaalsest jaotusest;
 - 1.2. stsenaarium, kus lähtutakse Eestis üldiselt prognoositavast autostumise kasvust.

2. Modelleeritud liikluskoormuste põhjal esitada kaardimaterjal ja seletuskiri, milles on kajastatud:
 - 2.1. prognoosandmed autoliikluse kohta, prognoositav autode arv (taandatud) tänavalõigul tiptunnis;
 - 2.2. ooteajad ristmikutel, läbilaskvustegur Z;
 - 2.3. keskmised liikumiskiirused,
 - 2.4. liikluse jaotus liikide lõikes.

3. Analüüsi põhjal hinnata planeeritud tänavavõrku ja vajadusel esitada korrigeerimissetpanekud tänavate liikide osas.

4. Analüüsil ja modelleerimisel käsitleda sadamaraudtee koridori rajatavat tänavat järgmiste variantidega:
 - 4.1. kergliiklustänav;
 - 4.2. lokaalne juurdepääsutänav kinnistutele, arvestades piirkonna uushoonestusega kaasnevaid arengupotentsiaale, ja kinnistutele, mille juurdepääse ei ole võimalik lahendada olemasolevate tänavate baasil.
 - 4.3. kohalik jaotustänav liiki linnatänav.

5. Sadamaraudtee koridori rajatava tänava variantide analüüsis käsitleda järgmisi teemasid:
 - 5.1. seletuskirjas analüüsida sadamaraudtee maa-ala transpordivõrgustiku toimimise seisukohalt nii ülelinnalisel kui lokaalsel tasandil, sealhulgas hinnates juurdepääsuvõimalustest tulenevaid piirkonna uushoonestusega kaasnevaid arengupotentsiaale. Kokkuvõttes esitada linna arengu seisukohalt optimaalseim lahendus;
 - 5.2. modelleerimistulemusest lähtuvalt esitada seletuskirjas analüüs, millest selgub, kas ja kui palju sadamaraudtee koridori rajatav tänav autoliiklust Karlovast või kesklinnast ümber oleks võimeline suunama;
 - 5.3. sadamaraudtee koridori rajatava tänava eri variantide mõju Tartu linna transpordi modaalsele jaotusele – jalgsi, rattaga, autoga ja ühistranspordiga tehtavad sõidud (igapäevased liikumised tööle, kooli, lasteaeda, poodi, koju jne). Esitada hinnang jalgsi liikumise, jalgratta- ja autoliikluse ning ka ühistranspordi kasutuse kohta.

Töö koostamisel tutvuda linnaehitusliku lähteülesande põhimõtetes toodud arengupotentsiaalide ja soovitustega.

III Sadamaraudtee koridori uuringu lähteülesande linnaehituslikud põhimõtted

Sadamaraudtee vabanemine on ainulaadne olukord, kus linna keskuse läheduses avanevad potentsiaalsed arenduspiirkonnad ning uued võimalused piirkondade elanikele. Piirkonna arenduste kavandamisel on oluline arvestada nii võimalikele lisanduvate arendustega, kuid seda sellisel määral, mis ei kahjusta väljakujunenud piirkondade elanike ja asutuste heaolu.

Sadamaraudtee koridori kasutuselevõtu keskne eesmärk on tagada mugav ja kõrge roheväärtusega ühendus jalutajatele ja ratturitele Vaksali tänavast Emajõeni. Sellest tulenevalt tuleb tagada läbiv rohekoridor koos ratta- ja kõnniteega, mille iseloom võib sektorite kaupa muutuda, kuid mis tekitab võimalikult meeldiva ja turvalise teekonna Vaksali tänavast Emajõeni.

Sadamaraudtee linnaehitusliku kava eesmärk on luua visandlik linnaruumi analüüs koos vajaminevate skeemidega, et illustreerida olemasolevat linnaehituslikku olukorda koos hoonestuse, avaliku ruumi, haljastuse ja liikumisteedega ning teha põhimõttelised ruumilised ettepanekud täiendavaks hoonestamiseks koos liikumisteede kavandamisega. Lähteülesandega antakse põhimõttelised suunad, mida töö tegemise ajal tellijaga koostöös võib muuta ja täpsustada. Ruumilised ettepanekud peavad olema selges ja avalikult esitletavas terviklikus visuaalses keeles, mille täpsusaste on illustratiivne, kuid mis annavad põhimõttelise selguse kavandatavatest ruumilistest eesmärkidest.

Piirkonna analüüs

Selguse huvides on sadamaraudtee koridor jagatud neljaks sektoriks: Riia tn - Väike kaar; Väike kaar - Võru tn; Võru tn - Tähe tn; Tähe tn - Turu tn.

Sektor 1 Riia tn - Väike kaar

See on alakasutatud piirkond, arvestades selle koha kättesaadavust kõigi liikumisviisidega ja lähedust keskusele. Täiendava ligipääsu rajamisega on võimalik luua täiendavat linnalikkust, anda juurde linna tihedusele ning tagada piirkonda teenindavad teenuseid. Oluline on, et loodav keskkond ei oleks orienteeritud läbivaks liikluseks, vaid tekiks uus linnalik keskkond, kus juurdepääsud on lahendatud koos rahustatud liiklusega. Luua terviklik hoonestuskava, mis arvestab miljööväärtuslike hoonetega ning tagab kvaliteetse linnaehitusliku terviku. Arvestades, et täna on tegemist piirkonnaga, kus olemasolevate kinnistute hoovid paiknevad raudtee müratsoonis, tuleb neile kasuks täiendava hoonestuse kavandamine kinnistule Riia tänav T28 aktiivse fassaadiga raudtee suunas. Anda hoonestuse põhimõtteline mahuline lahendus ning selle seos rohevõrgustiku ja juurdepääsudega.

Sektor 2 Väike kaar - Võru tn

Sektoris olev osa sadamaraudteest on kõige järsema reljeefiga ning paikneb üksikelamute aedade kõrval. Juhul kui liiklusanalüüsid näitavad, et läbivat liiklust ei ole antud sektoris vaja luua, tekib võimalus arendada ala välja atraktiivse rohekoridori osana vaba aja veetmiseks ning tervisespordiks. Lisaks tekib sellisel juhul potentsiaal lahendada Võru tänavaga ristumine kahetasandiselt sellisel moel, et Võru tänav läheb sillana üle sadamaraudtee koridori. Näha ette ka potentsiaalne võimalus koos kavandatava tänavaga, mis annab täiendava võimaluse luua hoonestusfront külgnevatele kinnistutele. Anda hoonestuse põhimõtteline mahuline lahendus ning selle seos rohevõrgustiku ja juurdepääsudega.

Sektor 3 Võru tn - Tähe tn

Tegemist on väljakujunenud elukeskkonnaga, mille kõrge väärtus on nähtav ka Tartu linna mürakaardilt. Hoonestust on võimalik tulevikus tihendada üksikelamutega analoogiliselt kinnistutele Teguri 11a, Teguri 17a ja Teguri 19a ligipääsuga Teguri tänavalt. Juhul kui liiklusanalüüsid näitavad, et läbivat liiklust ei ole antud sektoris vaja luua, tekib võimalus arendada ala välja atraktiivse rohekoridori osana vaba aja veetmiseks ning tervisespordiks. Anda hoonestuse põhimõtteline mahuline lahendus ning selle seos rohevõrgustiku ja juurdepääsudega.

Sektor 4 - Tähe tn - Turu tn

Tegemist on asukohaga, kus lõuna pool paikneb kõrge väärtusega mõisapark. Põhjapoolsel küljel on aga kõrge arengupotentsiaaliga kvartal. Teguri tänava ja sadamaraudtee koridori vahelise kvartali tihendamisel võtta aluseks põhimõte, et suurem ettevõtluse osakaal ning tihedam hoonestus asub Teguri tänava ääres ning madalama tihedusega elupindadega hoonestus on pargipoolses küljes. Arvestada võimalusega kavandada pargipoolsel küljel ka esimesele korrusele äripindasid või ärihooneid, mis vahelduvad eluhoonetega. Turu ja sadamaraudtee trassi ristumisel näha ette ärihoonete kavandamine. Anda hoonestuse põhimõtteline mahuline lahendus ning selle seos rohevõrgustiku ja juurdepääsudega.

Linn tutvustab lähteülesannet Tartu Liiklejate Kojale, kergliikluskomisjonile ning linnavolikogu arengu- ja planeerimiskomisjonile.

Uuringu koostamisel aluseks võetav juhendmaterjal rohevõrgustiku kohta:

Esimees

Esitab: **linnavalitsus, 12.11.2020 istungi protokoll nr 96**

Ettekandja: **Indrek Ranniku**